

■ Подыум

У абмен на піцу і канструктар

Як дзеці з асаблівасцямі ў развіцці рыхтуюцца да моднага паказу

Сёлета Беларускі тыдзень моды адважыўся на эксперымент — упершыню правесці дзіцячы інклюзіўны паказ. На подыум разам з прафесійнымі юнімі мадэлямі выйдуць дзеці з інваліднасцю. Дэфіле чакаецца напачатку лістапада. Малыя ўжо рыхтуюцца. Бацькі таксама: што ні кажы, а быць мадэллю — гэта праца, за якую трэба плаціць, — прысмакамі, цацкамі і дазвалам прапусьціць урокі ў школе. На рэпетыцыі эсклузіўнага паказу павялі карэспандэнты «Звязды».

Звычайная калекцыя для незвычайных дзяцей

Арганізаваць паказ прапанавала Беларуская асацыяцыя дапамогі дзецям-інвалідам і маладым інвалідам. Натхніліся прыкладам Ангеліны Уэльскай — першай беларускай мадэлі з ДЦП (дзяўчына, дарэчы, нядаўна падпісала кантракт з Нацыянальнай школай прыгажосці). Разаслалі лісты дызайнерам з просьбай дазволіць малым з асаблівасцямі ў развіцці паўдзельнічаць у паказах. На прапанову адгукнулася віцебскі мадэльер Таццяна Яфрэмава. А Беларуская палата моды падтрымала праект і ўключыла яго ў праграму восеньскіх паказаў.

Таццяна Яфрэмава сёння ярка за рэпетыцыі. Прыехала для прымеркі. На крэслах раскладзена рознакаляровае адзенне. Плашчыкі, спадніцы,

— Кожнае дзіця незвычайнае. Толькі камусьці трэба мала намаганняў, каб зрабіць крок, а камусьці — многа, — разважае дызайнер. — Нягледзячы на тое, што паказ такі ў Беларусі ўпершыню, асаблівасцяў я не бачу. Гэта проста дзеці.

Ліхтаршык і кароль

...У зале ўключаецца музыка. Малыя хутка знаходзяць свае пары — трэцяя рэпетыцыя як ніяк! — і выстройваюцца адно за адным. Пачынаецца дэфіле. Дзяўчаты трымаюць рукі на таліі, хлопцы — у кішэнях. «Адзін, два, тры, чатыры», — старанна адлічваюць у канцы імправізаванага подыума, перш чым разварнуцца і пайсці назад. Тыя, хто менш хвалюецца, не забываюць азірнуцца цераз плячо і ўсмінуцца нешматлікім глядачам з ліку педагогаў.

— Я б не сказала, што з імі складаней працаваць. Наадварот, дзеці вельмі старанныя, уважліва слуха-

Пакуль рэпетыцыя не пачалася, ёсць час паразмаўляць: не бачыліся цэлы тыдзень.

юць, — кажа Аксана Кавецкая, кіраўнік дзіцячай школы мадэляў «Kids' PODIUM», у якой маленькім удзельнікам паказу прапанавалі бясплатна прайсці навучанне.

Тры гады таму ў студыі ўжо быў падобны вопыт работы — праект «Сярэбраное кола», дзе адзенне паказвалі дзеці на калясках. Малыя рыхтавалі на працягу года: выкладалі ім асновы дэфіле, этыкет, псіхалогію. Запашалі разбілітолага. Паказ вечаровых сукенак тады прайшоў на «ўра»: у зале было 400 чалавек.

— Калі ёсць жаданне, усё можна вырашыць. Прыйсці да

дырэктара школы, гуртка, расказаць ім пра сваё дзіця, якое таксама хоча займацца творчасцю. Гэта ўсяго толькі арганізаваць яшчэ адну групу, — упэўнена Аксана Кавецкая.

«Звычайная калекцыя для незвычайных дзяцей» — так называе яе сама дызайнер — гэта яе ўклад у будучыню сына, спосаб прыцягнуць увагу да тэмы.

Цяперашнюю пастаноўку вырашылі зрабіць тэатралізаванай, па матывах казкі «Маленькі прынец». Каб дзецям было не так страшна выходзіць на подыум, іх аб'ядналі ў групы па некалькі чалавек. Караля суправаджае світа, ліхтаршыка — зоркі.

Пасля трэцяга прагону некаторыя «казачныя героі» пачалі стамляцца. Адзін з хлопчыкаў накіроўваецца да дзвярэй. Мама спрабуе выправіць сітуацыю: абяцае пачаставаць прысмакамі.

— Піцца? — з надзеяй зазірае малы ў вочы.

— Я не паспею прыгатаваць...

— Піцца? Мама здаецца: «Добра, будзе», — і шчаслівы малы вяртаецца ў залу.

Светлавалосага хлопчыка, якога пасля рэпетыцыі чакае дамашняя піцца, завуч Дзяніс. Дзянісу восем гадоў, і ў яго сіндром Даўна. У паказе ён

ўдзельнічае разам з аднакласніцай Таняй Сівянкавай. Творчыя людзі: з верасня займаюцца ў тэатральным гуртку.

— Мы вырашылі, што нам трэба выступіць абавязкова, для таго каб нека сацыялізавацца, каб грамадства паглядзела, што гэта такія ж дзеці, як усе, — кажа мама Дзяніса Аляксандра Крылова. — Дзяніс і Таня ходзяць у інтэграваны клас, і ў садку былі сярод звычайных малых. Той, хто ведае нашых дзяцей, ужо нічога не баіцца, разумее, што яны неагрэсіўныя.

«Мама, я буду дамай»

Бацькоў, дарэчы, у залу не пускаюць: дзеці пры іх саромеюцца дэфіліраваць. Таму пакуль малыя адточваюць рухі, мы з дарослымі гутарым у калідоры. Таццяна Высоцкая і яе дзесяцігадовая Даша ездзяць на рэпетыцыі з Маладзечна. Малая ў захалпенні.

— Дома ходзіць і ўсё паўтарае: «Мама, я буду дамай», — усміхаецца Таццяна.

Даша любіць публічнасць і прыгожыя ўборы. На паказе, па словах дзяўчынкі, яна «павінна паказаць, як трэба хадзіць».

Мадэльную паходку дома рэпетыруюць нават хлопчыкі. Адзінаццацігадовы Арсень, якому дасталася ганаровая «пасада» ліхтаршыка, з задавальненнем паказвае свае поспехі тату і выхваляецца ў спецыялізаванай школе.

— Сын не любіць гучнай музыкі, яму не падабаюцца люстэркі. Спачатку казаў, што баіцца, бо не разумее, што будзе адбывацца, — прызнаецца мама Вольга Калмакова і тлумачыць нам, што ў Арсеня аутизм.

На подыуме страху не відаць — толькі ўсмешка. У дзень рэпетыцыі хлопчык не ходзіць на ўрокі: пакідае сілы для дэфіле. Адміністрацыя школы і настаўнікі паставіліся да гэтага спакойна. А Вольга толькі радуецца тым зменам, якія бачыць у сыне:

— У Арсеня з'яўляюцца новыя словы, іншыя эмоцыі. Для мяне, як для мамы, гэта вельмі заўважна.

Вольга, дарэчы, працуе ў мінскім заапарку. Яна начальнік асветніцкага аддзела і сама стараяца арганізоўваць розныя мерапрыемствы для малых з інваліднасцю. «Я разумю, наколькі нашым дзецям і іх бацькам гэта важна — не сядзець у чатырох сценах, не закрывацца ў сабе, а кантактаваць».

Арсень сёння стойка пераносіць рэпетыцыю і прымерку. Яшчэ б: за стараннасць мама паабяцала яму невялікую ўзнагароду — новую калекцыю лега-чалавечкаў.

P.S. У гэтым сезоне ўся сума ад прададзеных білетаў на Дні дзіцячай моды, якія пройдуць 5-6 лістапада, будзе пералічана Беларуская асацыяцыя дапамогі дзецям-інвалідам і маладым інвалідам. А інклюзіўны паказ не стане апошнім. Цяпер вядуцца перамовы, каб правесці такія дэфіле за мяжой.

Наталля ЛУБНЕЎСКАЯ. lubneuskaya@vziasda.by

Той самы Дзяніс, якому пасля рэпетыцыі паабяцалі піцу. Шчасліўчык!

пінжакі, шорты... Дызайнер ужо больш за дзесяць гадоў шые ўборы для жанчын, але дзіцячую калекцыю выстаўляе ўпершыню.

— Гэта будзе сумесь класікі і спорту, — раскрывае некаторыя дэталі мадэльер. — Ёсць і паўсядзённае, і святочнае адзенне. Тканіны мне прадаставілі бясплатна. Я брала натуральныя матэрыялы — лён, бавоўну, шоўк. Дэкорам, дарэчы, будуць піктаграмы, якія выкарыстоўваюцца ў альтэрнатыўнай мове камунікацыі. Такое зашыфраванае пасланне.

Таццяна — шматдзетная мама. Чацвёрта сыноў. Самы малодшы — яму цяпер паўтара года — нарадзіўся з сіндромам Даўна. «Звычайная калекцыя для незвычайных дзяцей» — так называе яе сама дызайнер — гэта яе ўклад у будучыню сына, спосаб прыцягнуць увагу да тэмы.

На подыум дзеці будуць выходзіць невялікімі групамі.

■ Дзяржава і бізнес

АЙЧЫННАЯ РЭКЛАМА БЕЗ БАР'ЕРАЎ

Сталіца на тры дні стала цэнтрам рэкламных тэхналогій, дызайну і маркетынгу. У Мінску трэці год запар праходзіць выстава «Мятны леў». У Палацы спорту сабраліся дзясяткі рэкламных, брэндывых і медыйных агенцтваў, паліграфічных прадпрыемстваў, вытворцаў сувенірнай прадукцыі з Беларусі, Польшчы, Расіі і Швейцарыі.

За некалькі хвілін да ўрачыстага адкрыцця выставы **начальнік упраўлення абароны правоў спажыўцоў і кантролю за рэкламай Міністэрства антываганальнага рэгулявання і гандлю Ірына БАРЫШНІКАВА** расказала журналістам, што канцэпцыя развіцця рэкламнага рынку Беларусі ўжо знаходзіцца на ўзгадненні ў зацікаўленых структурах. Адметна, што ў гэты раз ініцыятыва па фарміраванні канцэпцыі перададзена бізнесу. «Раней канцэпцыя ад пачатку і да канца распрацоўвалася дзяржорганами. Сёння існуюць тры асацыяцыі рэкламных арганізацый. У інтарэсах бізнесу мы прапанавалі яго прадстаўнікам унесці свае варыянты. Яны і прапанавалі неабходныя меры, якія трэба прыняць для далейшага пашырэння рэкламнага бізнесу», — патлумачыла Ірына Барышнікава.

Кажучы аб існуючых адміністрацыйных бар'ерах на рэкламным рынку краіны, Ірына Барышнікава адзначыла, што ў Беларусі адсутнічаюць асноўныя з іх — ліцэнзаванне і сертыфікацыя рэкламы. «Рэклама з'яўляецца інфармацыйнай крыніцай, якая ўплывае на спажыўцоў. Таму ў краіне прадуладжана ўзгадненне рэкламы лекавых сродкаў і медыцынскіх паслуг і тэхнікі, знешняй рэкламы. Іншых бар'ераў няма», — патлумачыла Ірына Барышнікава.

Ілья КРЫЖЭВІЧ. kryzhevich@vziasda.by

Закаханыя падлеткі ўцяклі з дому.

Іх шукае міліцыя

У Лунінцы адначасова прапалі 17-гадовы хлопеч і яго равесніца. Аб знікненні сына ў міліцыю заявіла маці, прыкладна ў той жа час у райаддзел звярнуўся бацька непаўналетняй дачкі. У кожнай сям'і занепакоены фактам, што дзіця сышло з дому, знаходзіцца невядома дзе, на сувязь з роднымі не выходзіць.

Аказалася, што абое з'яўляюцца навучэнцамі Лунінецкага дзяржаўнага політэхнічнага каледжа, вучацца на трэцім курсе і сімпатызуюць адно аднаму. Як паведаміў начальнік аддзела інфармацыі і грамадскіх сувязяў Брэсцкага УУС Сяргей ДУЧЭНКА, міліцыянеры супаставілі факты і вырашылі, што маладыя людзі збеглі з дому разам. Тым больш, што дзяўчыне ў хуткім часе належала на тры месяцы накарвацца ў Магілёў у спецустанову. Яна пяць разоў затрымлівалася супрацоўнікамі міліцыі за ўжыванне спіртнога ў грамадскіх месцах. Вось і вырашылі гора-закаханыя не разлучацца, нарабішы клопату бацькам і міліцыі.

Святлана ЯСКЕВІЧ. yackevich@vziasda.by